

Lausunto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, Euroopan komissiolle sekä EU:n jäsenvaltioiden parlamenteille ja hallituksille

Talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ja EU:n talouden ohjausjärjestelmässä viime aikoina tapahtuneen muun kehityksen vaikutus Euroopan unionin jäsenvaltioiden ylimpiin tarkastuselimiin ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimeen

1. EU:n jäsenvaltioiden ylimpien tarkastuselinten pääjohtajien ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen yhteyskomitea kokoontui Luxemburgissa 13.–14. lokakuuta 2011. Osa kokouksesta oli omistettu keskusteluille, jotka koskivat talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ja EU:n talouden ohjausjärjestelmässä viime aikoina tapahtuneen muun kehityksen vaikutuksia EU:n jäsenvaltioiden ylimpien tarkastuselinten ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kannalta. Keskustelun aiheena olivat muun muassa rahoitusjärjestelmien ja -laitosten sääntely ja valvonta, rahoitusalan valtiontuet sekä euron kriisin hoitoon käytettyjen mekanismien tarkastus.

2. Yhteyskomitea on tietoinen siitä, että maailmanlaajuinen rahoitus- ja talouskriisi on osoittanut, kuinka kiinteästi EU-alueen taloudet ovat sidoksissa toisiinsa – niin euroalueen sisällä kuin sen ulkopuolellakin. Kriisin myötä on tullut entistä selvemäksi, että yhteiset edut ja painopisteet menevät kansallisten etujen ja painopisteiden ohi. EU:n tasolla on hoidettu kriisiä monin erilaisin toimenpitein: talouden elpymistä ja kasvua on pyritty edistämään, on luotu uusia mekanismeja, joilla lisätään finanssi- ja talouspolitiikan koordinoitua, on laadittu uusia talouden ohjausta ja hallintaa koskevia lakeja, rahoitusalan valvontaa on muutettu, ja lisäksi on annettu rahoitustukea sitä tarvitseville jäsenvaltioille.

Julkisten varojen asianmukainen julkinen tarkastus

3. Yhteyskomitea painottaa, että kansallisella, EU:n tasolla ja hallitustenvälisellä tasolla (etenkin euroalueen maiden kesken) käyttöön otetut uudet järjestelyt ja välineet saattavat vaikuttaa merkittäväällä tavalla julkisten varojen käyttöön; ne voivat muun muassa lisätä riskiä siitä, että tilivelvollisuudessa ja julkishallinnon tarkastustoiminnassa ilmenee puutteita.

4. Yhteyskomitea usko, että julkisten varojen osalta on aiheellista noudattaa seuraavia periaatteita (joilla edistetään hyvää hallintotapaa ja varojen turvaamista):

- riittävä **avoimuus**, eli käytössä on luotettavat ja oikea-aikaiset tiedot (mukaan lukien kansalliset tilastot) julkisten varojen tosiasiallisesta tai aiotusta käytöstä sekä varoihin kohdistuvista riskeistä
- asianmukainen **tilivelvollisuus**, joka käsittää toimien julkisen valvonnan sekä päättäjiin ja prosessien hallinnoimisesta vastaaviin tahoihin kohdistuvan valvonnan
- asianmukainen **julkishallinnon tarkastustoiminta**, jonka kautta saadaan varmuus ja tietoa julkisten varojen käytöstä ja niihin kohdistuvista riskeistä ja edistetään siten avoimuutta ja luodaan perusta tilivelvollisuudelle.

5. Yhteyskomitea painottaa julkishallinnon vaikuttavan tarkastustoiminnan suurta merkitystä raha- ja talouskriisin ratkaisemisessa ja jälkihoidossa. Uudet järjestelyt ja välineet ovat tuoneet mukanaan uusia vastuita, mahdollisuuksia ja haasteita EU:n jäsenvaltioiden ylimmille tarkastuselimille ja tilintarkastustuomioistuimelle. Nämä aikovatkin pohtia – mahdollisuuksiensa ja toimivaltansa rajoissa – kuinka sopeuttaa tarkastustyönsä uusiin olosuhteisiin. Joissakin tapauksissa sopeuttaminen on jo alkanut: siitä ovat osoituksena uudet ja ajan vaatimusten mukaiset tarkastustehtävät.

6. Yhteyskomitea suhtautuu myönteisesti siihen, että euroalueen ylimmät tarkastuselimet kehottavat ottamaan käyttöön kansainvälisten tarkastusstandardien mukaiset asianmukaiset järjestelyt Euroopan vakausmekanismiin julkista ulkoista tarkastusta varten. Yhteyskomitea on antanut päätöslauselman asiasta.

EU:n jäsenvaltioiden ylimpien tarkastuselinten ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen yhteistyön lisääminen

7. Yhteyskomitea painottaa, että on tärkeää ja hyödyllistä oppia toistensa kokemuksista. EU-alueen taloudet ovat enenevässä määrin riippuvaisia toisistaan, joten tiiviin yhteistyön kautta saavutettava yhteinen näkökulma on entistä tärkeämpi. Se kattaa muun muassa seuraavat osa-alueet:

- tiedotetaan muille osapuolille viimeaikaisten tarkastustulosten pohjalta **opituista asioista** sekä niiden vaikutuksista; näin tietämys lisääntyy ja se jaetaan muiden kanssa
- yksilöidään nykyiset **parhaat käytännöt** uusien (ja nykyisten) järjestelyjen tarkastamisen alalla ja levitetään niistä tietoa
- yksilöidään **julkishallinnon tarkastustoiminnan puutteet** ja mahdollisuudet, jotka liittyvät **uusiin tarkastustehtäviin ja uusiin kumppanuuksiin**, sekä pohditaan, kuinka niiden kohdalla olisi paras toimia
- harkitaan erityisten **tarkastusmenetelmien** ja –tekniikoiden kehittämistä ylimpien tarkastuselinten käyttöön sekä niiden täytäntöönpanoon tarvittavien välineiden ja ohjeiden laatimista.

8. Yhteyskomitea aikoo kehittää näitä toimia nykyisissä **verkoistoissaan**, jotka kattavat Eurooppa 2020 -tarkastuksen ja finanssipolitiikan; toiminnassa hyödynnetään **rinnakkaistarkastuksia tai koordinoituja tarkastuksia** sekä muuta **yhteistyötä**.

Luxemburg, 14. lokakuuta 2011